

h. 142

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1., hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitn. Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1., hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólítások
intézendők. Telefon 21.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Előfizetési árak:
Egész évre — — 24 K
Félévre — — — 12 K
Negyedévre — — 6 K
Egyes szám ára 8 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal veszi föl
Azonkívül az összes hir-
detési irodák...
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor

Nagybecskerek, 1914.

XLIII. évfolyam, 123. szám.

Kedd, június 2.

Teleszky pénzügyminiszter Nagybecskereken.

— A miniszter választói között. —

— Saját tudósítónktól. —

Nagybecskerek, jan. 2.

Bensőségteljes szép pünkösdi ünnepnapiak voltak Nagybecskerek város közönségének. A két szép ünnepnapot külsőleg ugyan szürkévé tette az esős idő, de annál jelentősebbé és nevezetesebbé avatta az az esemény, hogy Nagybecskerek város kiváló országgyűlési képviselője, a kormány egyik kitűnő tagja, dr. Teleszky János pénzügyminiszter Nagybecskerekre jött s a pünkösdi ünnepeket itt töltötte választói körében.

A minisztert nem országos ügyek, nem a politika hozta ide, hanem csak látogatást tett választókerületében. Eljött választói körébe, hogy velük barátságosan érintkezzen, közvetlenül beszélhessen velük, meghallgassa óhajait s szorosabbá fűzze azt a köteléket, amely őt, mint a város képviselőjét Nagybecskerekhez kapcsolja.

És ha a két nap eseményeit végigtekintjük, megállapíthatjuk, hogy a miniszter valóban még szorosabbra fűzte a kapcsolatot Nagybecskerek város s választói között. Puritán egyénisége, lekötő szívélyessége utat talált mindenki szívéhez, akikkel érintkezett. És nagyon sokakkal érintkezett. Sokakkal akik fölkeresték és sokakkal akiket ő keresett fel. Szeretetet hozott és szeretet fogadta s egész ittlétét a melegség sugara ragyogta be.

Nagybecskerek város közönsége büszke lehet képviselőjére, ugyanis mint kiváló államférfiura, de ugyanis mint megértő, igaz emberre s bizonyos, hogy a miniszter-képviselő s Nbecskerek város polgársága között ez a két napos látogatás a legszorosabb és legbensőbb kapcsolatot teremtetett, amelyből úgy a városra, mint polgáraitra üdvös eredmények fognak kivirágozni.

Itt adjuk tudósítónk részletes jelentéseit a miniszter látogatásáról.

Az első nap.

A miniszter fogadása.

Vasárnap reggel 9 óra tájban már sürin gyülekezett a közönség a régi pályaudvaron s egymásután robbant ki a kocsik az állomásra. Rövid idő alatt nagy tömeg lepte el a pályaudvart, amelynek virágfüzérrel díszített bejárója is telezte, hogy nem mindennapi kedves vendéget várnak. A megjelent közönség sorában ott volt:

Dr. Dellimanics Lajos főispán, Jankó Ágoston alispán, dr. Perisics Zoltán polgármester, Tóth István min. tan. pénzügyigazgató, dr. Annau Ernő pártelnök, Magyar Pál pápai kamarás apátplébános, Csathó Lajos kir. közjegyző, dr. Haideg-

ger Lajos megyei főorvos, dr. Wattay Pelbárt Dezső arvaszéki elnök, Vámos Ignác műszaki tanácsos, Apor Nándor, Ládai Kálmán, Kiss István pénzügyi tanácsosok, Reitter Oszkár rendőrkapitány, dr. Kováts Dezső kincstári ügyész, Oldai Antal bankigazgató, Rigó István megyei másodfőjegyző, dr. Vaszity Endre, dr. Polák Győző, Junga Aladár törvényszéki bíró, Menyhárt Károly kincstári ispán, dr. Goldmann József, dr. Löffler Armin, Demkó Vidor, Stefanovics János, Engel Ferenc, Beck Gyula, Krumenacker Ferenc, dr. Hochstrasser János, Benkovich Miklós, Hirtenstein Márk, Szabó Ignác, Loch Jakab, Demkó István, Szander M., Hegedüs Mór, Swirlich Lajos, Dömötör Miklós, Mayer Rezső, Tolvay József, Marinkov Pál, Havas Dániel, Lovrich Antal, Molnár Jakab, Hausladen Mátyás, File Róbert, Mészáros László, Giffinger Zsigmond, Kaufmann István, Bakálovics Plátó, ifj. Rigó István stb.

Kilenc óra 24 perckor robbant be a vonat a pályaudvarra s a miniszter láttára viharos éljenzés zúgott föl. Dr. Teleszky János pénzügyminiszter Tallián Béla báró v. b. t., a megyei nemzeti munkapárt elnöke, báró Pap Géza képviselő és titkára Thaly Zsigmond kíséretében érkezett.

Mikor a miniszter szalonkocsijából kiszállt, először dr. Perisics Zoltán polgármester üdvözölte a minisztert a város nevében, amit a miniszter néhány meleg szóval megköszönt.

Azután dr. Annau Ernő a nagybecskereki nemzeti munkapárt ügyvezető elnöke a következőleg köszöntötte a minisztert:

Nagyméltóságú Miniszter ur!

Legyen szabad Nagyméltóságodhoz a nagybecskereki nemzeti munkapárt nevében köszöntő szavaimat intézni. Méltóztatásuk meggyőződve lenni, hogy Nagyméltóságod megjelenése valamennyiünket a legnagyobb örömmel tölt el, hogy legfőbb óhajunk, méltóztatásuk magát körünkben jól érezni és azt a meggyőződést szerezni, hogy párthiveink a legnagyobb kitartással, lelkesedéssel, igaz hittel sorakoznak azon zászló köré, amely mellett Nagyméltóságod felelősségteljes helyzetében küzd azon célokért, amelyek az ország boldogulására és fejlődésére irányulnak.

Isten hozta, Isten éltesse Nagyméltóságodat! (Élénk éljenzés.)

Dr. Teleszky János pénzügyminiszter ezekkel a szavakkal válaszolt az üdvözlésre:

Igen tisztelt uraim! Régi óhajom volt, hogy megjelenjek az önök körében. Nagyon örülök, hogy végre hivatalos teendőim megengedték, hogy ezt a régi vágyamat valóra váltsam és hogy baráti érintkezésben azt a kapcsolatot, mely engem önökhöz, mint városuk országgyűlési képviselő-

jéhez fűz, melegebbé és intimebbé tegyem. Ismétlem, hogy nagyon örülök, hogy ezt megtehettem s köszönöm a szíves üdvözlő szavakat. (Zajos éljenzés.)

A fogadtatás után a miniszter hosszu kocsisor kíséretében bevonult a városba, a vármegye házához, ahol a főispánnál megszállt.

Tisztelgések a miniszternél.

Délelőtt 11 órakor a miniszternél megkezdődtek a tisztelgések, illetőleg a fogadások, amelyek során a jelentkezők kívánságait hallgatta meg.

A tisztviselők küldöttsége.

Elsőnek Jankó Ágoston alispán vezetésével a nagybecskereki köztisztviselők küldöttsége járult a miniszter elé s az alispán a nagybecskereki tisztviselőknek azt a kérését tolmácsolta, hogy Nagybecskerek városának magasabb lakbérosztályba való sorolását támogassa.

Dr. Teleszky János pénzügyminiszter kijelentette, hogy az 1908-iki törvény tíz évre megállapította a lakbérosztályokat s így e törvény köti a kezét. Tudja, hogy egyes városok nem helyezték abba a lakbérosztályba, amely viszonyaiknál fogva megfelelő lett volna. Nyomban a törvény megalkotása után, egyes városok panaszaikat, akik idejében kérték, orvosolta is a kormány, Nagybecskerek városa azonban csak jóval később kérte a magasabb lakbérosztályba való sorolást. Tudja, hogy a nagybecskereki tisztviselők kérése is méltányos, de ebben a percben nem tehet semmit. Azonban foglalkozik a kérdéssel, hogy miképpen lehessen azt a tíz év letelte előtt is megoldani. Az a szándéka, hogy azokat a városokat, amelyeknek kérése indokolt, a legközelebbi, tehát az 1915—16-ik évi költségvetési törvény keretében fogja megfelelő lakbérosztályokba sorolni. Ekkor fog azután a nagybecskereki tisztviselők kérése is figyelembe vétetni. (Éljenzés.)

Más küldöttségek.

Ezután a nagybecskereki tisztviselők fogyasztási szövetkezetét vezette Jankó Ágoston alispán a miniszter elé, akinek dr. Hochstrasser János adta elő a szövetkezetnek azt a kérését, hogy adjon az állam a szövetkezet segítségére a nyugdíj járulék alaphól 12—15 ezer korona kamatmentes kölcsönt.

Teleszky János pénzügyminiszter kijelentette, hogy szíven viseli a fogyasztási szövetkezetek érdekét s most tanulmányoztatja a kérdést, hogy mily módon támogassa az állam a szövetkezeteket s ennek során a nagybecskereki tisztviselők fogyasztási szövetkezetének kérdése is eldöntésre kerül.

Benedek Zoltán községi jegyző a felsőmuzslyaiai küldöttségét vezette a miniszter elé, kérve, hogy támogassa a földmívelési miniszternél a telepések helyzetének megkönnyítésére irányuló kérését.

A miniszter szívélyesen fogadta a muzslyaikat s kijelentette, hogy beszélni fog a földmívelési miniszterrel s mindent el fog követni a muzslyaiai érdekében.

„MODIANO” A LEGDRÁGÁBB DE A LEGJOBB!
Orvosi tanácsra úgy a hírvélők mint a lapocskák nyomatlanok, de mindenikben benne van víznyomással a védjegy és a gyáros aláírása: S. Z. Modiano

615(a)—15,3

Főraktár: Strélinger Márk m. kir. dohánygyárudájában.

A nagybecskereki állami díjnokok küldöttsége tisztelgett ezután kérve, hogy a kezelői állások betöltésénél a szolgálati idő vétessék figyelembe.

Teleszky János pénzügyminiszter hangoztatta, hogy teljesen át van hatva attól, hogy a díjnoki kérdés mai rendezetlenség állapotában tovább már nem hagyható s a rendezésre a jelen kormány már meg is tette az első lépést mikor az 1914-1915-iki költségvetésbe a kezelői állások rendszeresítését fölvetve a kezelői állások betöltésénél mindenestre figyelembe vették a szolgálati időt, de kizárólag ez nem lehet irányadó, mert a kezelői állásokra gyorsírókat és gépirókat akarnak alkalmazni, hogy ezek a referensek mellé osztva, gyorsítsák és egyszerűsítsék a hivatalnoki teendőket.

Az ipartestület. — A miniszter a munkásbiztosító pénztár reformjáról.

Szélesebb körű figyelmet fog kelteni a miniszternek a nagybecskereki ipartestület küldöttsége előtt tett kijelentései.

A nagybecskereki ipartestület küldöttsége Götter György vezetésével ugyanis a mai munkásbiztosító pénztár ellen panaszkodott s az ipartestület ama kérvényének támogatását kéri a minisztertől, hogy az ipartestületeknek adassék vissza régi betegsegítő pénztáruk.

Teleszky János pénzügyminiszter válaszában hosszasan foglalkozott a küldöttség által fölvetett kérdéssel. Kijelentette, hogy megkapta az ipartestület kérvényét s teljes tudatában van annak, hogy a mai helyzetben segíteni kell. A jelenlegi munkásbiztosítási törvény egyik a legszerencsétlenebb törvényalkotásoknak, amelyek az újabb időben jöttek. Nem szokása a mult kormányzat hibáit minduntalan előhozni, de az bizonyos, hogy ezzel a törvénnyel nem dicsékedhetik. Ezzel valószínűsített el a gyöngye magyar iparal szemben. Nagy nehézség egy rossz törvényt megjavítani, mert már bizonyos jogalapokat rakott le, de föltétlenül megtörténik a törvény megfelelő reformja. Az erre vonatkozó munkálatok már folynak és a kormány rajta van, hogy ebben a kérdésben is mielőbb rendet teremtsen.

A küldöttség tisztelgésénél jellemező levő Tallián Béla báró szolt ezután, aki hangsúlyozta, hogy a reform ügye a legerősebb kezében, a miniszterelnök kezében van, akinek eltökélt szándéka a munkásbiztosítási törvény reformja s így az mielőbb meg is lesz.

Végül még egyes személyes kihallgatások után a nagybecskereki szerb hitközség tisztelgett dr. Györgyevics Milos kir. tanácsos hitközségi elnök vezetésével a miniszternél s

melegen üdvözölte őt és szeretetükről s ragaszkodásukról biztosította, amit a miniszter szintén meleg szavakkal köszönt meg.

Ezzel jóval egy óra után a tisztelgések és kihallgatások véget értek.

Ebéd a főispánnál.

Délután 2 órakor dr. Dellimanics Lajos főispán és neje szűkebbkörű ebédet adott Teleszky miniszter tiszteletére, amelyen a miniszteren s a vendéglátó házigazdán és neje mellett részt vettek: Tallián Béla báró, Rónay Jenő, Pap Géza báró orsz. képviselők, Jankó Ágoston alispán, dr. Perisics Zoltán polgármester, Tóth István min. tan. pénzügyigazgató, dr. Györgyevics Milos kir. tanácsos, dr. Annau Ernő, dr. Pollák Győző, Reitter Oszkár, Thaly Zsigmond min. titkár, Filkovič Boldizsár m. tb. főjegyző.

Látogatások. — A Lloyd-klubban. — A szerb olvasókörben.

Délután a miniszter a Lloyd-társulathoz látogatott el, majd a szerb olvasókörbe ment s mind a két helyen hosszabb ideig barátságosan társalgott az összegyűltekkel. Később a miniszter kiment a kincstári erdőbe, ahol a polgármester megmutatta a mezőgazdasági iskola céljára szánt területet.

A vacsora.

Ritka ünnepi képet nyújtottak pünkösdi vasárnapjának estéjén a kaszinótársulat és a vendéglő termei. Ide gyűlt össze közös vacsorára Nagybecskerek város közönsége a miniszter tiszteletére s a kaszinó óriási terme, valamint a vendéglő termei és zsufolásig megteltek közönséggel.

Kilenc óra felé jelent meg Teleszky János pénzügyminiszter a vacsorázó közönség körében dr. Dellimanics Lajos főispán, Jankó Ágoston alispán, Rónay Jenő és Pap Géza báró képviselő kíséretében s az egyik sarok asztalnál foglalt helyet társaságával.

A vacsorán ott volt Nagybecskerek közönségének színe-java s a jelen voltak rengeteg sokaságából a következőket sikerült feljegyeznünk:

Dr. Perisics Zoltán, Tóth István Magyar Pál, Grézló János, Vámos Ignác, dr. Haidegger Lajos dr. Annau Ernő, Krumenacker István, Nottny János dr. Laczkovics Gyula, dr. Kiss János, dr. Györgyevics Milos kir. tanácsosok, Knyaskó Lajos, Straity György, Oldal Antal, Lowieser Imre, dr. Végh Lajos, Szavics Iván, Junga Aladár, dr. Kovács Rókus, Broncs Ernő, Láday Kálmán, Apor Nándor, Kiss István pénzügyi tanácsosok, dr. Végh Lajos, dr.

den várakozást nem kielégített, hanem fölülmult. A főgimnáziumi és felső kereskedelmi iskola zenekaraiból összeállított alkalmi zenekar: Bogscha Márton, Králik László, Láng Imre, Orsó Géza, Lédereker Jenő, Sauerwald Géza, Hausladen Árpád, Szlavikovszky Károly, Steiner Dezső, Wehner Kornél és Vitkay Árpád valóban tökéleteset produkált, finem pointirozással, diszkrétan kísérték az előadást.

Az első darabban a „Hamupipőke” 3 felvonásos gyermekoperában meglepő nyújtottak a szereplők. A címszerepelt játszó Stumpf Micike biztos játékkal és gyönyörű hangjával elragadta a közönséget és minden nagyobb énekszámát éltáncát meg kellett ismételnie. Ennek a kislánynak szép színpadi jövőt lehetne jósolni. Kitűnően játszottak és énekeltek: Mittelmann Erzsike a bájos mostoha, Szremesevics Vida és Ágh Annuska a két mostoha testvér, kik az egész darabon végig jókedvben tartották a közönséget. Meglepően elegáns, szép megjelenés volt a herceg szerepében Wégling Irénke és tüneményesen szép, tündér szerepében Antalfy Zsuzsanna Nellyke.

Bájos kép volt a galamboeskák csoportja: Szenes Bözsike, Török Jolánka, Ujházi Margit, Grünberger Ilonka, Bobos Bozsanka, Kohn Mariska, Freund Janka és Elza, valamint a tündérek csoportja: Burplechner Margitka, Szubits Ibolyka, Szehr Cornélka és Terzin Xénia, továbbá a nagyon eszes apródok Matits Juliska, Popadits Zorka, Traub Boriska, Szántó Margitka, Braun Irénke és Pártos Ilonka gyönyörű jelmezeikkel.

A második felvonásban az udvari bál gyönyörű volt, a festői szép kiállítás, a szép táncok, akármilyen színpadnak dicséretére válhattak volna és nem rontották a hatást az öreg színház, még öregebb diszletei sem, hiszen a legszebb disz volt an-

Vászity Endre, Bielek Antal, Rigó István, dr. Pollák Győző, Hübsch Bernát, Grosz Géza, Mencez Lipót, Reitter Oszkár, Szalay József, Marton Andor, dr. Watlay Pelbart Dezső, dr. Binder József dr. Borsodi Lajos dr. Steiner Gyula, dr. Iványi Mór, dr. Stern Lázár, dr. Goldmann József, Lowieser Mihály, dr. Hubert Zsigmond dr. Löffler Ármán, dr. Tóth Rezső, dr. Soós Ferenc, dr. Baár Jenő, Tasnády Endre, Geidl Lajos, Perl Mihály, Grünbanm Frigyes, Szépfly Elemér, Engel Ferenc, Demkó Vidor, Demkó István, Fükovics Boldizsár, Beck Gyula, Kozma Gyula, dr. Grandjean Jenő, dr. Fischer Gyula, Hegedüs Mór, Glück Manó, Benó Mihály, Benó Tivadar, Steuer István, Strehlinger Mark, Mayer Rezső, Benkovics Miklós, Löwy Zsigmond, Stefanovics János, Bencze Miksa, Melkuhn Dezső, Radics Milán, Radojesics Tósa, Ehrenstein Vilmos, dr. Radó Antal, dr. Hochstrasser János, Schipper Lajos, Jovanovics Milenkó, Ledniczky Mihály, Todorcsk Miklós, Petry Jakab, dr. Béndek Árpád, dr. Erdélyanov Péter, Dimitrievics György, Kaáli Nagy Ákos, Bányász István, Fischer Mór, Lovrich Antal, Schwitlich Lajos, Giffinger Zsigmond, Stagelschmidt József, Gábor Antal, Bakalovich Plató, Tolveth Oszkár, Filo Róbert stb.

A vacsorázó közönség a késő éjjeli órákig maradt együtt a legjobb hangulatban s meleg szeretettel és ovációval vette körül a minisztert, aki szintén ellátogatott az egyes asztalokhoz s barátságosan elbeszélgetett a jelenlevőkkel.

A második nap.

A második napon, pünkösdi hétfőjén a miniszter programja valamivel rövidebb volt.

Délután 11 óra tájban mindenekelőtt el látogatott a miniszter

a városi színházba.

hogy személyesen is meggyőződjék arról a tarthatatlan állapotról, amelyben a mi rozoga színházunk van s amely olyan sürgősen szükségessé teszi az új színház építését. A miniszter megismerve a színházat, maga is teljes mértékben elismerte az új színház építésének szükségét s majd keresni fogja a módot az új színház építéséhez az állam segély megszerzésére.

Fogadás a városházán.

A színházból a városházára ment, ahol dr. Perisics Zoltán polgármester hivatalos helyiségében fogadást tartott. Itt a miniszter egyrészt egyeseknek adott kihallgatást, másrészt fogadta a nagybecskereki választókerület nemzeti munkapártjának vezetését, amely-

Tündérest a színházban.

A Messinger-féle leánynevelő-intézet gyermekelőadása.

Ki ne tudna gyönyörködni a gyermek játékában, amikor a gyermek bájosan naiv kedélye nyilatkozik meg, amiben a gyermek igaz lelkülete tükröződik vissza: arca ragyog, szeme csillog, egész lelke mosolyog és minden mozdulatából a gyermeki ártatlanság sugárzik, lehetetlen, hogy el ne ragadtasson bennünket. A Messinger-féle leánynevelő-intézet ez a rendkívül agilis kulturintézményünk, amely bármely nagyobb városnak, de bármely nyugati kulturállamnak is méltán büszkesége lehetne, nem mindennapi szellemi élvezetben részesítette városunk társadalmának azt a részét, mely a gyermeki kedélyt élvezni tudja. És ki ne tudná?

A gyermekjáték, a kedély ölelkezett a művészettel és olyan szemképrázatokat produkált, amit nem lehet az iskolai előadások rendes mértékével mérni, a közönség tanulmányosságától szokatlan műélvezetben részesült, melynek mértéke csak a zsúfolt színház elragadtatása lehet, mely szombat este lelkesen tapsolt közvetlen az intézet bájos növendékeinek, közvetve az intézet derék és fáradhatatlan igazgatójának Messinger Karolinának az izléses és teljesen hű kosztümök tervezőjének, a tündérien szép, színes tablók rendezőjének, a kecses táncok tanítójának és az intézet kiváló zene- és énektanárának Bárány Béla főgimnáziumi tanárnak, aki a precíze énekszerepeket és zenekart tanította be. Méltán megérdemelték a közönség osztatlan elismerését és azt a sokszor és babérkoszorút, melyet az igazgatónőnek a deákzenekar, Bárány Béla tanárnak a szereplő növendékek adtak és a színpadon az előadás végén, amely min-

nak a sok bájos kislánykának vidám, megelégedett mosolygása, festő esetjére méltó kép volt. A szebbnél-szebb táncok majd mindegyikét meg kellett ismételnie. A virágtüzer tancot Magyar Piri, Szabóky Böske, Kiss Piroska, Ehrlich Manci, Krämer Baba, Feitz Mariska, Toutenouit Irma, Hubert Berta, Kohn Etta, Grasznek Ilonka, Kállai Márta, Csath Vilma, Knopf Laura, Germann Angela, Klobucharich Vali, Zsebők Etelka, Saits Nadesda, Obrinesák Aranka, Braun Ilonka és Vági Erzsike lejtették kecsesen, gazdagon virággal díszített ruhákban. Elegánsan vezette be a herceg, a hercegnővé átváltozott hamupipőkéket az udvari bálon egy bájos menuetten, majd Annau Melanie és Ernő remek rococo jelmezekben, szépen eltáncolt gavottban fejezték ki hódolatukat a trónon ülő hercegi pár előtt. Majd mtaróztáncot mutattak be: Országh Renée, Lowieser Magda, Czenger Irén, Elekes Erzsike, Szalaváry Margit, Steiner Lily, Eichenwald Erzsike, Dömötör Erzsike, Karattur Manci, Dolleschal Elza, Grünwald Magda, Szabó Irén, sok sikkel és elegáns mozdulatokkal. Tipikus képet nyújtott a betipegő japánok csoportja: Marek Juci, Floth Erzsike, Demkó Kató, Székely Böske, Kohn Lola, Molnár Paula, Mettler Mariska és Traub Jolán sikerült nemzeti jelmezükből, mosolygó arcukkal, betipegő mozdulataikkal igen kedvesek voltak. A palotás akkordjai mellett vonult be fényes magyar jelmezekben, karddal és esörgő sarkantyúval 6 pár: Grósz Czibi, Végh Annikó, Rubin Böske, Klein Sári, Kovács Tili, Schwarz Mártha, Török Annus, Hubert Margit, Streitmann Dusi, Billitz Hedí, Erdős Lily, Jakabsz Mariska, akik tüzes, lelkes palotást jártak, volt is érte olyan taps, csak úgy rengett bele a öreg színház. Az utolsó táncot, a spanyol táncot Marek Erzsike, Starcsévics Erzsike, Reitter Livia és Végh Gé-

nek nevében dr. Annau Ernő ügyvezető-elnök köszöntötte s ragaszkodását fejezte ki iránta.

Teleszky János meleg szavakkal válaszolt s biztosította a pártvezetőséget, hogy az alatt a két év alatt, amióta Nagybecskerek város képviselője csak szeretni és tisztelni tanulta a város közönségét s megani titléte még megerősítette a szeretetében s ha jövőre is megtiszteli a város öt bizalmával örömmel és lelkesedéssel fogja szolgálni a város érdekeit.

A városházáról a miniszter dr. Dellimanics Lajos főispán, Jankó Agoston alispán és Thaly Zsigmond titkár kíséretében a

plébánia-templomba

ment, ahol Magyary Pál apátplébános kalauzolta. Megszemlélte Székely Bertalan Madonnaképet és főoltárképét, valamint a Vastag-féle Szent Jakab oltárképét.

Ebéd a polgármesternél.

Délután fél 2 órakor dr. Perisics Zoltán és neje adott ebédet a miniszter tiszteletére, amelyen részt vettek a vendéglátó házigazdán és nején kívül dr. Teleszky János pénzügyminiszter, dr. Dellimanics Lajos főispán, Jankó Agoston alispán, Tóth István pénzügyigazgató, dr. Györgyevics Milos kir. tanácsos, dr. Annau Ernő, dr. Pollák Győző, Reitter Oszkár és Thaly Zsigmond min. titkár.

A németvárosi olvasóköri. — Az elutazás.

Délután 4 órakor a miniszter látogatást tett a németvárosi olvasóköriben s itt töltött hosszabb időt a nagyszámmal összegyűlt németnegyedbeli választók között, akik szintén szeretettel s meleg ovációval környezték a minisztert.

Azután a miniszter automobilra ült s Elemérre ment Pap Géza báró látogatására, ahonnan este visszautazott Budapestre.

TÁJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és könyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap, szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt esküdtszéki épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól d. u. 2 óráig.

lejtették olyan gráciával és iskolázottsággal, hogy itt már igaz táncművészetet élvezhetünk. A darab végén meghatóan elragdító volt a kis hamupipóke befejező imája.

A második darab „A dalnokverseny” ugy kiállítás mint a táncok és énekek precizitása tekintetében élvezetes volt. Schalkinetta szerepében Orsó Erzsike előkelő mozdulataival és gyönyörű énekével mindenkit meglepett. A herold szerepét kitünően játszotta Szremesevics Vida, a recitator szerepét Antalffy Zsiross Villy. Az egyes mesterdalosnők: Ágh Annus (olasz), Marek Erzsike (francia), Reitter Livia (spanyol), Staits Nadezsda (orosz), Ehrlich Mancik (kinai), Antalffy Zsiross Nelly (német) és Stumpf Micike (magyar) valóban szépek és sikeresek voltak. Stumpf Micike pár szép magyar nótát adott elő igaz érzéssel és figyelemre méltó művészettel, miközben könnyedséggel vágta ki a magas „C”-t.

Marek Erzsike ennivaló francia baba volt, Reitter Livike fess, tüzes spanyol, Ehrlich Mancika bájos kinai, Staits Nadezsda elegáns orosz, Ágh Annus szép olasz és Zsiross Nelly olyan német lány volt, kinek kedvéért a legkürucabb magyar is megbékül a némettel.

A zsofolásig megtelt színház végig élvezettel hallgatta az előadást és a végén lelkesen éltette a szinpadra tapsolt derék igazgatót, kinek a zenekar nevében Sauerwald Géza szép csokrot és Bárány Béla tanárt, kinek babérkoszorút Stumpf Micike nyújtott át.

Az előadás szép jövedelme részben a helybeli árvaház, részben az országos polg. isk. tanártestület segélyalapjának jut. Közkívánatra megismétlik az előadást, nagyjából a Torontálmegyei tudóvészellenes egyesület és kisebb részben a gyermekbarát-egylet javára.

HIREK.

IDŐJÁRÁS.

A nagybecskereki meteorológiai állomás időjárás jelentése.

Június 2.

Barométer áll 748.5. Délután 1.38 órakor: Hőmérő 21.8 °C. Hőmérséklet: maximum 1-én 20.1 °C, min ma reggel 13.0 °C. Csapadék 1.3 mm. Felhőzet Cu 7. Szélirány és erősség NW2. Jólát a következő 24 órára: Enyhe, sok helyütt esapadék, zivatarok.

Jelmagyarázat: A barométer állása a déli leolvasást tünteti fel a helyi magasságra való átszámítás nélkül; 0° C-ra redukálva. Maximum és minimum este 8 óra 38 perctől másnap este 8 óra 38 perccig; esapadék reggel 6 óra 38 perctől másnap reggel 6 óra 38 perccig; felhőzet: Ci = fürtösfelhő, Cu = gomolyfelhő, St = rétegesfelhő, Nb = esőfelhő, Ci-St = felhőfátyol, Ci-Cu = báránnyfelhő, Cu-St = réteges gomolyfelhő. Szélirány: N = észak, S = dél, W = nyugat, E = kelet. Felhőzet nagyság: 0 = tiszta ég, 10 = teljesen borult. Szélereősség: 0 = szélesend, 8 = nagy vihar.

— **Pünkösöd után.** A nyár első nagy ünnepnapjaira szürke égbolt borult és zuhogó eső szakadt. A hagyományos zöldbeli élvezeteket mind a két napon tönkretette az esős idő s csak néha-néha mosolygott ki a szürke felhőkárpit mögül a kék égbolt. Ami kárt azonban a nyári élvezetekben okozott az idő, annyi áldást hozott a földekre és a mezőkre, amelyeknek ez a langyos, esőndes eső valóságos varázssital volt, mert szinte új életre kelti a mezők satnya pusztító világát. Az emberek azért jó kedélyvel ünnepeltek s a templomok is mind a két nap tele voltak.

— **Áthelyezés.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Vass Kálmán ferencszállási áll. el. iskolai tanítót a felsőmuzslayi Vállay Jenő végegyházi áll. el. iskolai tanítót a törökkanizsai, Sági István áll. el. iskola, tanítót a kiszombori és Szervo Fülöp áll. el. iskolai tanítót a panosovai áll. elemi iskolához áthelyezte.

— **A bíróság köréből.** A temesvári kir. ítélőtábla elnöke a panosovai kir. törvényszéknél szervezett esküdbíróság helyettes elnökévé az 1914. év tartamára Hausinger András kir. törvényszéki bírót jelölte ki.

— **Ezüstlakodalom.** Partilla Géza a Nagybecskereki Népbank r. t. vezérigazgatója és neje szül. Mesznik Mária pünkösöd vasárnapján ünnepelték ezüstlakodalomukat, az az házasságkötésük napjának huszonötödik évfordulóját. A köztisztelőben és becsületben élő házaspárt a rokonok és ösmerősök elhalmozták üdvözlésekkel, külön tiszteletet a jubilézőknél a Népbank igazgatósága Dr. Annau Ernő vezetésével, valamint a bank tisztviselői kara Tolveth Oszkár vezetésével. Az üdvözlésekre ugy Partilla Géza, valamint neje meghatva mondtak köszönetet.

— **A Délm. Tanítóegylet elnöke Nagybecskereken.** Lambrecht Péter panosovai áll. iskolai igazgató, a Délmagyarországi Tanítóegylet elnöke ma Nagybecskereken tartózkodott és az itteni vezetőköri tárgyalást folytatott a Nagybecskereken létesítendő tanítói konviktus és a tanítói nagygyűlés tárgyában.

— **Konferenciabeszédek a róm. kath. plébánia-templomban.** P. Bus Jakab a Jézustársasági ismert szónok és lelkiatya, ki városunkban már több ízben kedves emlékü vallásos konferenciákat tartott, Magyary Pál apátplébános felkérésére folyó hó 3-tól 6-ig, vagyis szerdától szombathéig este 6 órakor a plébánia-templomban vallásos konferenciákat fog tartani, főképp a művelt közönség részére. Együttlittartózkodása idején gyóntatni is fog, mivel dr. Glattfelder Gyula megyés főpásztor Nagybecskerek területén az idén is a husvéti gyónások idejét szentháromság vasárnapjáig kiterjesztette. Erre való tekintettel P. Bus most lejön Budapestről, hogy a kath. közönségnek rendelkezésére álljon.

— **A Kiss József-estély.** Mint már több ízben megirtuk, Kiss József, az illusztris és országszerte kedvelt poéta f. hó 10-én városunkba érkezik s itt egy a színházban aznap este rendezendő iro-

dalmi és művészeti estély keretében fel fog lépni. Kiss József egyébként a következő levéllel jelentette be érkezését Szalay József lelkésznek, az estély rendezőjének.

„Van szerencsém bejelenteni, hogy én 9-én indulok Trencséntepliczről, meghálok Szegeden és másnap érkezem Önökhöz. Arra a kérdésre, hogy hány napot szándékozom önöknél tölteni, egy hálás kézszerítással felelhetek. Csak órákról lehet szó és nem napokról. A nyilvános szereplés az én koromban már fárasztó és az ünnepeltetés rózsáinak megvannak a maga tövisei. Én amint a rózsákat learattam, odább állok és boldog leszek, hogy pár kedves óra emlékémet magammal vihetem és kétszeresen boldog, ha ugyanolyan impressziókat hagyhatok magam után stb.”

Egyébiránt Kiss József érkezése elé nagy örömmel tekint városunk közönsége, amely az estélyen való tömeges megjelenésével fog a költő mellett tüntetni.

— **Májusi utóhang.** A Miasszonyunkról elnevezett iskolánövérök zárdaintézeti főnöksége a következő sorok közlésére kért föl bennünket:

Mennyei szüz Mária dicsőségére, május mindennapi hódolatnak fohásza elnémult. Sajnálattal veszünk bucsut e magasztos óráktól, melyek szerény templomcskánk falai közt a szónoklat, ének és zene által, az égi királyné dicsőítésére hangzóttak. Dr. Pesits Áronné, Brazorotto Aladárné, Wagner Edéné önagyságok; Forster Irén, Melzer Anna, Hausladen Lujza, Gintner Mariska, Sindelas Berta és Teréz urhölgyek buzgón iparkodtak művésziesen előadott zene és ének által az ájtatosságok emelésére járulni. Ez a tudat, hogy szívük mélyéből jövő hódolat a mennyei királyné dicsőségére szolgált, többet ér, mint a legékebb köszönet nyilvánítása. (M. A.)

— **Életunt guvernánt.** Pünkösöd vasárnapján délelőtt egy fiatal, alig 21 éves nevelő akarta életuntságból eldobni magát az életet, de öngyilkossági kísérlete nem sikerült, mert a revolver, amelyet magára fogott, nem ejtett rajta életveszélyes sebet, ugy, hogy rövidebb időn belül fel fog épülni. Vasárnap délelőtt 9 órakor bezárkózott a szobájába s leveleket irt. Rövid idővel később a házbeliek két lövést hallottak, amikor besiettek, a nevelőnőt hanyatfekve még eszméletnél találták, csak a melléből szívárgott gyengén a vér. Értésítették a rendőrséget, ahonnan dr. Deák Vidor r. fogalmazó és dr. Mencer Izidor a helyszínére érkezve, megállapították, hogy a nevelő a háziak revolverével, egy ötlövetű kis forgópisztolylyal kétszer magára lőtt, az egyik golyó a falba furódott, a másik a szíve táján a bordák alatt hatolt a testébe. Kiszállították a kórházba, ahol a golyót eltávolították s ápolás alá vették a leányt. Több levelet találtak az asztalán, melyekben életuntságáról panaszkodik s főleg az keserítette, hogy családi körülmények folytán nevelőnősködni kellett.

— **Judit.** Holnap, szerdán és holnapután csütörtökön a Modern Mozi a „Judit” című rendkívül nagyhatású és nagystilusú bibliai drámát mutatja be, amely a Quo Vadis arányaival és érdekességeivel vetekedik. Gyönyörű főlvételek s gazdag drámai jelenetek jellemzik az ókori tragédiát.

— **A hálószhák réme,** a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a „Löcherer Cimexinnel” törtétek próbák, beigazolódtott, hogy a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot, vagy foltot nem hagy. Moly ellen egyedül biztos szer. Kapható: Kollarich- és Czikajlógyógyszertárakban és a készítőnél „Löcherer Gyula gyógyszertárában Bártfán.”

Törvényszék.

A meggyilkolt bolgár kertész.

Az első esküdtzéki főtárgyalás az új törvény alapján.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint esküdtbíró, ma kezdte meg az ez évi tavaszi esküdtzéki ciklus első ügyének tárgyalását. Dojkov Dojkának az éskai bolgár kertész meggyilkolásának ügye került ma sorra, amelyben két embert, apát és fiút vádol a gyilkossággal az ügyész. Nevezetes momentum, hogy a mai tárgyalás már az új esküdtzéki törvény alapján ment végbe. A tárgyalás elején erre még nem tért ki az elnök, azonban valószínűleg az esküdtekhez intézendő elnöki rezümé során fogja erre nézve az esküdteknek az utasításokat megadni.

A tárgyalásról szóló tudósításunk a következő:

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint esküdtbíró, ma kezdte meg Alföldy Ede törvényszéki elnök elnöklésével az esküdtzéki tárgyalásokat. Szavazó bírák: Csékmanek Dezső és Junga Aladár. A jegyzőkönyvet dr. Balla Emil vezeti. A közvédat Kovács Rókus kir. ügyész képviseli. A vádlottakat dr. Obaduanu Pál védi, a sértett özvegyét dr. Eibeschtz Miksa képviseli.

Az eljárás tárgya a szándékos emberöléssel és lopással vádolt Ramnyaczki Mladen és fia Ramnyaczki Mita bűnügye.

Először az esküdtzéket alakítják meg sorsolással. Esküdtek lettek: Puts Frigyes, Szabados Ignác, Opolzer Jenő, Putnik Mihály, Szekosán József, Heller Mór, Schneider János, Varga Károly, Pirók István, Rubin Armand, Somfai János, Tolveth Oszkár.

A vádirat felolvasása következett, amely szerint a kir. ügyész szándékos emberöléssel vádolja az apát és a fiút, nevezetesen, hogy folyó évi február hó 28-án este Dojkov Dojkó éskai bolgár kertészt a lakásától 400 lépésnyire fekvő éskai vashid közelében botokkal agyonverték s 163 korona készpénztől megfosztották.

A vádlottak a tettüket a nyomozás során bevallották s részletesen elmondották hogyan ölték meg Dojkovot. Őknak ekkor azt mondták, hogy a velük együtt kertészkedő Dojkov megcsalta őket. Rablási szándékuk nem volt s csak amikor már agyonverték Dojkovot jutott eszükbe, hogy a zsebeit is megnézzék s a pénzt elvegyék.

A törvényszék a vádlottakat hallgatta ki ezután, akik mindegyike tagadja a tettet s azt mondja, hogy a csendőrök kínzásaira tettek hazug vallomást.

Ezután a tanu hallgatásokat kezdte meg a törvényszék, de a tanuvallomásokból a vádlottak mai tagadásával szemben, nem igen tisztázódik a rejtély.

Ítélet csak este lesz.

Sport.

× **Turaut Temesvárról—Pancsovára.** A temesvári hajós és csónakázó egyesület egy négyes csapata tegnapelőtt Pancsovára evezett és Beeskereken két órai pihenőt tartott. A Torontáli Hajóegyesület a klubházban fogadta a vendégeket, ahol ebédre vendégül látta a temesvári csapatot. Ebéd után a csapat folytatta útját Pancsova felé.

Olcsó konviktus

Nagybecskereken.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület védnöksége alatt álló

polgári és felső kereskedelmi iskolai fiúnevelőintézetbe a felvételi díj 40 K. — Havidíj 38 K.

Különösen azon szülőknek ajánlható, akik gyermekeikkel a magyar nyelvet is elsajátíttatni akarják.

Bővebb felvilágosítással szolgál

Erdős Béla tanár Nagybecskerek

624—x.8

TAVIRATOK.

A KÉPVISELŐHÁZ MUNKA-PROGRAMMJA.

Budapest, június 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Beöthy Pál házelnök kijelentette, hogy a képviselőház pénteken tartja első formális ülését, ezen az ülésen fogja bejelenteni Kossuth Ferenc halálát. Kijelentette továbbá a házelnök, hogy a közigazgatás államosításáról szóló javaslat beterjesztését formai okok akadályozzák, ezért még nem bizonyos, hogy a ház nyári szünet előtt, vagy után veszi-e tárgyalás alá. A nagy nyári szünet október közepéig tart.

A CZEGLÉDI MANDÁTUM.

Budapest, június 3. (A „Torontál” eredeti távirata.) Czepléden a Kossuth Ferenc halálával megüresedett mandátumra pünkösdi vasárnapján Károlyi Mihály grófot jelölték.

AZ ALBÁNIAI FORRONGÁS.

Budapest, június 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A párisi Le Journal tudósítója jelenté lapjának Durazzóból: Vilmos fejedelem menekülni készül, valószínű hogy Skutariba vonul azzal a körülbelül 9000 katolikussal, akik feltétlenül támogatják.

1200 mohamedán felkelő áll Tirana előtt, a felkelők folyton azt kiáltozzák: Éljen a szultán, éljen Mohamed vallása.

Budapest, június 2) (A „Torontál” eredeti távirata.) Turkhan pasa albán miniszterelnök gróf Berethold külügyminiszterhez táviratot küldött, amelyben kéri, hogy a Skutariban levő európai csapatkontingensből segítséget küldjenek Durazzóba a város és a fejedelem megvédésére.

FESZTY ÁRPÁD MEGHALT.

Budapest, június 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Feszty Árpád a hírneves festőművész szombatról vasárnapra virradó éjjel meghalt Lovránában, ahol régi cukorbaját gyógykezelte. Holttestét a komárommegyei Gyallára szállítják.

A FRANCIA KABINET LEMONDÁSA.

Budapest, június 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) A Doumergue kormány tegnap délután ülést tartott és utána beadta lemondását. Viviani nevét emlegetik, mint Doumergue utódját.

POROSZ AVIATIKUSOK BUDAPESTEN.

Budapest, június 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Ma reggel két porosz katonatiszt repülőgépen Budapestre érkezett Berlinből. Az utirány Berlin—Bécs—Budapest volt.

AZ ÉRTEKTŐZSDE.

Budapest, június 2. (A „Torontál” eredeti távirata.) Magyar Hitel 778.50, Osztrák Hitel 603.50, Koronajáradék 80.05, Osztrák—Magyar Államvasút 692.50, Jelzáloghitelbank 400, Leszámitoló Bank 493, Hazai Bank 275.—, Magyar Bank 495.—, Kereskedelmi Bank 3575, Rimamurányi 622.50, Salgótarjáni 677.50, Általános Kőszénbánya —, Közuti Vasut —, Villamos Vasut 318.—, Adria —,

TŐZSDE.

(Árak 50 kilogrammonként.)

Buza (októberre)	13.24
Rozs (októberre)	9.80
Zab (októberre)	8.12
Tengeri (júniusra)	7.84
Tengeri (augusztusra)	7.97

Hegyi szőlőbirtok

35 kisholdas, gyönyörű fekvésű, szépen termő, nagy laképületekkel, gazdag pinceberendezéssel, műút és villamosvasút mentén, Arad-hegyalján, Aradmegyében eladó. Vevő 40 ezer koronával 6%-os kamattal adósom maradhat.

678—3.2

Senczur Jenő bankhivatalnok, Elek, Aradmegye.

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál, Nagybecskereken.

Hirdetések.

Melenczei-utca 418. sz. saját házamban folyó évi június hó 1-én

mészáros- és hentes-üzletemet megnyitom

Elsőrendű husneműekkel szolgálok és kívánságra házhoz szállítok.

Schneebacher Lajos
— mészáros és hentes.

Telefonszám 148. (672—2.2) Telefonszám 148.

Nagybecskerek város összeíró bizottságát l. 4—914. össz. biz. sz. 684—1.1

Hirdetmény.

Közhirre tételik, hogy a nagybecskereki városi összeíró bizottság az esküdtképek alaprajstromát 1915. évre elkészítette és hogy az alaprajstrom a városi kiadói hivatalnál f. évi június hó 1-től kezdve 15 nap alatt bárki által megtekinthető és hogy az ellen akár alkalmas egyénnek kihagyása, akár nem alkalmasnak bejegyzése miatt ezen 15 nap alatt, tehát f. é. június hó 15-ig bezárólag a hivatalos órákban **delelőtt 8 óráig délután 2 óráig** bárki felszólalhat, valamint ezen felszólalásokra, melyek szintén közszemlére fognak kitéve, **f. é. június hó 16-tól június hó 23-ig** bezárólag bárki észrevételeket tehet. A felszólalások és észrevételek az összeíró bizottság elnökének írásban nyújtandók be, vagy szóval előterjeszhetők.

Nagybecskerek, 1914. évi május hó 30-án.

Dr. Perisics Zoltán

polgármester,
mint az összeíró bizottság elnöke

Omlód község előljáróságától.

1110—914. szám. 680—2.1

Árlejtési hirdetmény.

Alulírott község előljárósága közhirre teszi, hogy a jóváhagyott tervek és költségvetés szerint 22.403 korona 19 fillér és 13.036 korona 29 fillérben megállapított **Omlód községben** építendő **tanterem s tanítói lak.** illetve **iskolabővítési munkáinak** biztosítása végett nyilvános szóbeli árlejtés Omlódon 1914. évi június hó **13 napján delelőtt 10 ór-kor** a község-házamban fog tartatni.

A tervek, költségvetés stb. a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában megtekinthetők.

Kelt Omlódon, 1914. évi május hó 28-án.

Omlód község előljárósága.

Nyomdásztanonc

aki legalább két középiskolát jó eredménnyel végzett, fizetéssel

azonnal felvétetik

lapunk nyomdájában.

552—x.14